

SYNSPUNKT

Begeistring i barnehagene

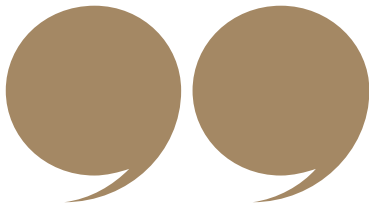
Barnehagelærerne ønsket seg et førskoleopplegg med mye glede og begeistring. I løpet av videreutdanningen har barnehagelærerne vist oss at dette ikke er fine ord de skriver på gule lapper og henger på veggen på kurs, skriver artikkelforfatterne. ILLUSTRASJON: NTB SCANPIX

Barnehagene i Agder er engasjerte i mye viktig utviklingsarbeid. Dette tror vi Agderfylkene vil profitere på både på kort og lang sikt.

Selv har vi fått være så heldige å samarbeide med dyktige barnehagefolk i Agder i de to prosjektene Være Sammen og Agderprosjektet.

Det siste året har vi vært sammen med barnehagelærere som har tatt videreutdanning i førskolepedagogikk i Agderprosjektet. Her har vi (forskere fra UiA og UiS) samarbeidet med dem om å utvikle et helt nytt førskoleopplegg. Dette førskoleopplegget skal barnehagene for første gang prøve ut gjennom neste barnehageår. I videreutdanningen har vi møtt dyktige og engasjerte barnehagelærere som vil alt det beste for barna. De har vist at de gjerne vil ta imot ny kunnskap, og de har begeistret arbeidet seg gjennom teori og forskning som omhandler relasjonsbygging, lek og læring. Vi som forskere har lært masse i refleksjoner og diskusjoner med barnehagelærere på Agder.

Hva vil dere skal kjenne-tegne førskoleopplegget i Agderprosjektet? var et av våre første spørsmål til barnehagelærerne. Svært mange av ønskene gikk i samme retning og de dreide seg blant annet om; glede, engasjement, lek, humor, mest-

Det viktigste for barnet er at den voksne er nærværende og støttende.

ring, trygghet, relasjoner, mangfold, bevegelse, friluftsliv, undring og medvirkning. Enkelt sagt ønsket de seg et førskoleopplegg med mye glede og begeistring. I løpet av videreutdanningen har barnehagelærerne vist oss at dette ikke er fine ord de skriver på gule lapper og henger på veggen på kurs, men at de virkelig mener det. De har ivrig prøvd ut og foreslått aktiviteter som kan inngå i førskoleopplegget, og gjennom det hele har de selv utstrålt begeistring, lekenhet og glede.

Begeistringen har vi virkelig tatt med i utarbeidelsen av førskoleopplegget. Både teori og

forskning viser hvor viktig voksnes begeistring er i møte med barn, blant annet for å bygge relasjoner med barna. Voksnes ansvar for å skape de *trygge og varme relasjonene* en helt grunnleggende i førskoleopplegget. For at barn skal ha det godt og trives, må de kjenne seg inkludert, verdsatt og regnet med av voksne og andre barn. De trenger voksne som fryder seg sammen med dem og som møter dem med respekt og omsorg hver eneste dag. Førskoleopplegget bygger videre på kunnskap om barns nysgjerrighet, undring og driv mot mening. Derfor er *lekbasert læring* en annen grunnstein i prosjektet. Ut fra forskning knyttet til lekbasert læring vet vi at barn lærer best når de er aktive, er i samspill med andre, opplever mening og er engasjerte. Læring skjer i fri lek, med og uten voksendeltagelse, og i veiledet lek hvor de voksne på forhånd har tilrettelagt for aktiviteter og lekemuligheter innen bestemte tema. I lekbasert læring er barns medvirkning verdsatt og viktig. Barnets stemme skal alltid bli hørt, tatt hensyn til og anerkjent. Det viktigste for barnet er at den voksne er nærværende og støttende.

Førskoleopplegget er basert på hva forskning viser barn trenger for å klare seg bra på kort og lang sikt i skolen. For at barn skal trives i barnehage og senere i skolen trengs god sosial kompetanse, god selvregulering, og rike erfaringer innen matematikk og språk. Forskning viser at barn som i tidlige år er kompetente innen disse områdene har større sjanse for å tilpasse seg sosialt og faglig på skolen både på kort og lang sikt. Barn med høy sosial kompetanse og god selvregulering faller lettere inn i leken med andre barn, og da blir det lettere å trives i barnehage, skole og SFO. Et godt ordforråd og gode språklige evner er viktig både for lek og læring. God forståelse for matematikk i tidlige år gir et fundament for å klare seg godt faglig på skolen – ikke bare innen matematikk – men også innen andre fag. Vi vet ikke helt hva dette skyldes, men det kan tenkes at det skyldes at matematikken er så rik på systematikk, logikk, og problemløsningsmuligheter som barnet kan generalisere til andre fagområder.

På mange måter kan vi tenke på det siste året i barnehagen som paradeåret. De eldste barna har en helt spesiell status og har gjerne ansvaret for spesielle tra-

disjoner og gjøremål. Året etter skal barna begynne på skolen, og det er vesentlig at de opplever at det er en sammenheng mellom barnehagelivet og det nye livet som elev i skolesystemet. For at barna skal få oppleve dette bør pedagogiske aktiviteter som tilbys i barnehagens siste år og i første klasse ses i sammenheng. Det er avgjørende at foreldre, barnehage og skole samarbeider om å støtte barna i denne overgangen. Barn som får kjenne på at de voksne rundt dem står sammen, snakker godt om hverandre og liker hverandre, har en trygg og god plattform å bygge videre på. Det er og av stor betydning at alle de voksne rundt barna viser begeistring og entusiasme i leke- og læringssituasjoner. Slik sett ser det ut til at barnehagelærerne på Agder er helt klare!

SVANAUG LUNDE

universitetslektor nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning Universitetet i Stavanger

INGUNN STØRKSEN

professor Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning Universitetet i Stavanger